

НОТАРІАЛЬНА ПАЛАТА УКРАЇНИ

Професійна самоврядна організація

01004, м. Київ
вул. Антоновича, 7а
тел./факс: (044) 230-72-75,
E-mail: office@npu.org.ua
р/р № 26003010085291 в АТ «Укресімбанк»
МФО: 322313, Код ЄДРПОУ 38684025

THE NOTARY CHAMBER OF UKRAINE

Professional self-regulatory organisation

01004 Kiev, Ukraine,
Antonovich str., 7a
tel./ fax: +38 (044) 230-72-75,
E-mail: office@npu.org.ua
Acc. № 26003010085291 Ukreximbank
MFO 322313, Code 38684025

№ 14/8 « 25 » травня 2020р.

Голові Верховної Ради України
Разумкову Д.О.

Шановний Дмитре Олександровичу !

Нотаріальна палата України висловлює Вам свою повагу і змушена констатувати зростання напруження у нотаріальному середовищі, з огляду на проблемну ситуацію, що склалася у зв'язку з неможливістю повноцінного та правильного застосування нотаріусами на практиці Закону України № 361-ІХ від 06.12.2019 “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення” (надалі - Закон), який набув чинності 28.04.2020 року.

Правовий аналіз Закону у частині застосування його нотаріусами свідчить про наявність низки юридичних та технічних помилок, суперечностей та недостатньо визначених норм, а також положень, що або необґрунтовано ускладнює відносини, які регулюються, або, взагалі, є неможливими для застосування на практиці. Крім того, норми Закону не адаптовані до вітчизняного законодавства, оскільки не враховують відмінності українського нотаріату (в якому нотаріус, на відміну від систем нотаріату багатьох європейських країн, не має відношення до процедур здійснення розрахунків між сторонами).

Неможливість повноцінного та правильного застосування нотаріусами на практиці Закону обумовлена наступними проблемами:

1. Недосконалим законодавством у сфері оцінки майна, що дозволяє оцінювачам виконувати занижені у десятки разів оцінки нерухомості для продажу, що прямо негативно впливає на можливість проведення правильної оцінки нотаріусами ризиків, у контексті фінмоніторингу, на підставі занижених оцінок (юридично оформлених та зареєстрованих належним чином).

2. Неправильним розумінням та трактуванням поняття ділових відносин у контексті положень Закону України «Про нотаріат», зокрема не враховується, що нотаріус-

це особа, уповноважена державою для вчинення нотаріальних дій, яка не укладає договори із особами, які звертаються для вчинення нотаріальних дій, відносини між нотаріусом та особою, яка звертається для вчинення нотаріальних дій ґрунтуються на законі, є одноразовими та не носять тривалий характер.

3. Відсутністю законодавчо визначених офіційних джерел для отримання ряду відомостей нотаріусами в цілях проведення фінансового моніторингу. Зокрема, відсутнє офіційне джерело (у розумінні Закону - це автоматизовані інформаційні і довідкові системи, реєстри, бази та банки даних, держателем (адміністратором) яких є державні органи або органи місцевого самоврядування, а також відповідні органи іноземних держав та міжнародних, міжурядових організацій отримання), що прямо негативно впливає на можливість отримання актуальної та офіційної інформації нотаріусами ризиків для проведення фінансового моніторингу.

4. Відсутністю у нотаріусів, в силу особливостей їх діяльності, можливостей щодо замороження активів, які пов'язані з тероризмом та його фінансуванням, розповсюдженням зброї масового знищення та його фінансуванням, та зупинення фінансових операцій, що має бути враховано при підготовці законодавства.

5. Закон запроваджено у дію з наданням трьохмісячного строку для прийняття підзаконних нормативно правових актів, які хоч частково мають врегулювати процедури проведення фінансового моніторингу, без відтермінування, при цьому застосовуючи неспіврозмірні штрафні санкції до первинних суб'єктів фінансового моніторингу за порушення у цій сфері. Приведення у відповідність підзаконних нормативно правових актів до вимог вже діючого Закону є безумовною умовою для правильного виконання нотаріусами обов'язків з фінансового моніторингу і прямо пов'язана з можливістю застосування штрафів та притягнення до відповідальності.

6. Відсутністю чітких положень, алгоритмів роботи, що зумовить у ряді випадків порушення прав фізичних та юридичних осіб, безпідставного надання інформації службі фінансового моніторингу, а відповідно і порушення нотаріальної таємниці.

7. Відсутністю: чітких правил застосування штрафів, розмежування дрібних та значних порушень, застосування попередження, можливості виправити технічну помилку, відповідальності контролюючих органів за безпідставне або необґрунтоване застосування санкцій та визначення розміру штрафів, що безумовно містить великі корупційні ризики.

Безперечно, така ситуація створює доволі нездорову обстановку в суспільстві та нотаріаті, коли багато нотаріусів будуть змушені відмовлятися виконувати власні функції, з огляду на існування ризиків застосування до них санкцій.

Враховуючи викладене, Нотаріальна палата України

наполягає на важливості якісного виконання положень цього Закону, а не фікції;

неможливості проведення фінансового моніторингу нотаріусами на підставі інформації, яка отримана з неофіційних джерел, сайтів, інтернету, газет тощо;

звертається до усіх уповноважених суб'єктів законодавчого процесу з клопотанням внесення змін до Закону № 361-ІХ **щодо усунення зазначених недоліків та введення тимчасового мораторію на застосування штрафних санкцій** щодо нотаріусів, до негайного врегулювання наступних питань:

-проведення оцінки нерухомості;

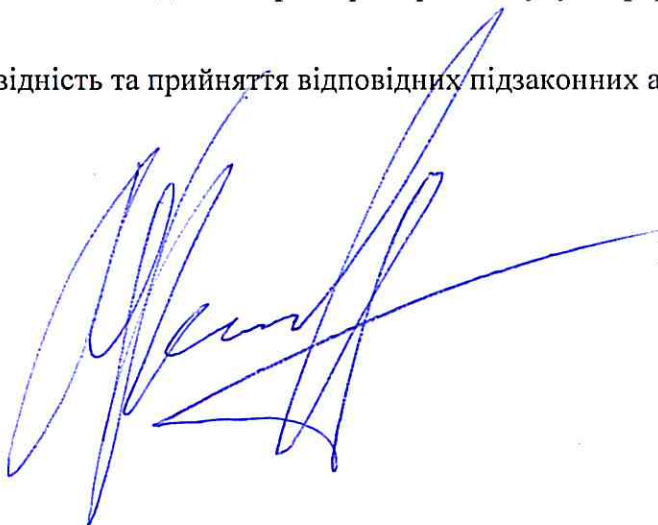
-визначення конкретного переліку офіційних джерел отримання нотаріусами інформації;

-впровадження автоматизованого і взаємного обміну інформацією, яка міститься в Єдиних та Державних реєстрах, підключення нотаріусів до бази даних Єдиного державного демографічного реєстру;

-створення Державного реєстру публічних діячів, електронної бази (реєстру) осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції, або єдиного електронного реєстру в цілях фінансового моніторингу, в т.ч. з метою усунення чинника «людський фактор» при пошуку інформації та фіксації результатів цього пошуку;

-приведення у відповідність та прийняття відповідних підзаконних актів.

Президент

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke extending to the right.

В.М.Марченко